WWF
Lintulahdenkatu 10
00500 HELSINKI

Puh: (09) 7740 100
Faksi: (09) 7740 2139
www.wwf.fi, www.panda.org

for a living planet®

Eduskunnan ympäristövaliokunnan kokous 18.9.2025

VIITE: **E 70/2025 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission ehdotus eräiden kalakantojen ja kalakantaryhmien Itämerellä sovellettavien kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuodeksi 2026 ja asetuksen 2025/202 muuttamisesta tiettyjen muilla vesillä sovellettavien kalastusmahdollisuuksien osalta**

ASIA: **WWF Suomen kirjallinen asiantuntijalausunto**

WWF kiittää lausuntomahdollisuudesta ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

- **Pohjanlahden silakkakiintiön** osalta WWF tukee EU komission ehdotusta, jonka mukaan kiintiö asetettaisiin siten, että riskitaso kannan romahtamiselle kriittisen tason (Blim) alapuolelle on korkeintaan viisi prosenttia. Tämä vastaa 25 560 tonnin kokonaissaalista. Pohjanlahden silakkakanta on taantunut lähes yhtäjaksoisesti 1990-luvulta asti ja on nyt ennätyksellisen pieni. WWF katsoo, ettei valtioneuvoston esityksen mukainen kiintiö takaa riittävällä varmuudella Pohjanlahden silakkakannan elpymistä.
- **Itämeren pääaltaan ja Suomenlahden silakan** osalta WWF niin ikään tukee komission ehdotusta, jonka mukaan kiintiö pidettäisiin kuluvan vuoden tasolla. Keskinen silakka on edelleen vain niukasti kriittisen (Blim) tason yläpuolella, joten kalastuksen lisäämistä on syytä välttää.
- **Kilohailin** osalta WWF suosittelee asettamaan kiintiötason komission ehdotuksen mukaisesti kuluvan vuoden tasolle. Kilohailin kanta-arvioon ja erityisesti 2024 vuosiluokan vahvuuteen liittyy suurta epävarmuutta, minkä vuoksi kalastusta ei tulisi lisätä nykytasosta.
- **Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohen** osalta WWF voi tukea komission ehdotuksen ja valtioneuvoston esityksen mukaista kiintiötä. WWF korostaa, että lohenkalastuksen kestävään tasoon liittyy suuria epävarmuuksia viime vuosina havaitun korkean merivaiheen kuolleisuuden vuoksi. Tämän vuoksi kansallisilla säätelytoimilla tulee varmistaa erityisesti aikaisin vaeltavien suurten yksilöiden suojelu.
- **Suomenlahden lohenkalastus** tulee kohdistaa ICES:n neuvonannon mukaisesti istutettuihin lohiin, eikä kalastuskuolevuutta tule lisätä nykytasosta. Erityisesti alkukauden pyynnissä Suomenlahdella kalastetaan myös Perämeren luonnonkannoista olevia kaloja, joten kalastuksen aloitusajankohtaa tulee siirtää myöhemmäksi.

WWF on erityisen huolissaan Itämeren silakka- ja kilohailikantojen tilasta. Silakan ja kilohailin määrä Itämeressä on vähentynyt noin 40 prosenttia 1990-luvun puolivälin tasosta, eikä Itämeren kalakantojen monivuotisen hoitosuunnitelman nykyinen toimeenpano ole edesauttanut kantojen elpymistä. Kalakantojen taantuminen ja pysyminen MSY-tason alapuolella ilmentää

sitä, että nykyinen neuvonanto, hoitosuunnitelma ja päätöksenteko eivät riittävässä määrin huomioi meriympäristössä tapahtuvia muutoksia, eivätkä ohjaa kantojen elpymiseen. Neuvonanto ja päätöksenteko eivät myöskään vastaa kaikkia yhteisen kalastuspolitiikan oikeudellisia vaatimuksia ja tavoitteita, kuten ekosysteemilähtöistä kalastuksensäätelyä (art. 2.3), varovaisuusperiaatetta (art. 2.2) sekä monivuotisessa hoitosuunnitelmassa määriteltyjä turvarajoja (MAP:n art. 4.6).

WWF ymmärtää ja allekirjoittaa, että yhteisen kalastuspolitiikan ja monivuotisen hoitosuunnitelman tavoitteisiin ja soveltamiseen liittyy tulkintaeroja ja epäselvyyksiä. Sen vuoksi olisi toivottavaa, että Suomi pyrkisi omilla toimillaan selkiyttämään tulkintaeroja ja toimimaan siten, että monivuotinen hoitosuunnitelma vastaisi nykyistä paremmin Itämeren kalakantojen elvyttämisen ja yhteisen kalastuspolitiikan kokonaisvaltaisen toimeenpanon tarpeita. Valitettavasti tällä hetkellä valtioneuvoston esitys pikemminkin korostaa ristiriitoja ja tulkintaeroja kalastuspolitiikan toimeenpanosta sekä lisää riskiä ylikalastuksen jatkumiselle.

Kalakantakohtaiset perustelut:

Pohjanlahden silakkakannan osalta WWF korostaa, että Pohjanlahden silakkakanta on taantunut vuosi vuodelta siitä huolimatta, että kiintiöpäätöksissä on noudatettu MSY-periaatteeseen nojaavaa neuvonantoa. Kalakannan jatkuva taantuminen on selkeä merkki siitä, että kalastuskuolevuus on liian suuri olosuhteisiin nähden. Toisin sanoen, Pohjanlahden silakkakanta on tosiasiallisesti ylikalastettu.

WWF tukee EU komission kantaa, jonka mukaan silakkakiintiö asetettaisiin Itämeren monivuotisen hoitosuunnitelman artiklan 4.6 mukaisesti siten, että riskitaso kannan romahtamiselle kriittisen tason (Blim) alapuolelle on korkeintaan viisi prosenttia. Tämä vastaa 25 560 tonnin kokonaissaalista.

Pohjanlahden silakkakannan koko on tällä hetkellä pienimmillään koko seurantahistorian aikana. Lisäksi ICES toteaa, että elintarvikekokoa edustavien vanhempien (5+ vuotiaiden) silakoiden osuus on pieni ja tulee myös säilymään pienenä, mikäli kantaa kalastetaan MSY-tasoa vastaavalla kalastuspaineella. Lisäksi Pohjanlahden silakkakannan geneettinen monimuotoisuus voi olla vaarassa, sillä silakkakanta koostuu perinnöllisesti erilaisista osakannoista, joiden tilaa ei tunneta tarkasti.

Suomen tulee kantaa erityistä vastuuta tärkeimmästä silakkakannastamme ja toimia varovaisuusperiaatteen mukaisesti. Tällä hetkellä tärkeintä on pyrkiä silakkakannan kasvattamiseen kalastusta vähentämällä, kunnes kannan tila ja ikärakenne ovat jälleen hyvällä tasolla.

Itämeren pääaltaan ja Suomenlahden silakkakantojen osalta WWF katsoo, että kiintiöpäätöksissä tulee niin ikään pyrkiä kasvattamaan kantaa takaisin biologisesti turvalliselle tasolle. Varovaisesta elpymisestä huolimatta pääaltaan ja Suomenlahden silakkakanta on edelleen vain niukasti kriittisen (Blim) tason yläpuolella. Näin ollen on perusteltua välttää kiintiön nostoa ja pitää kalastus komission ehdotuksen mukaisesti kuluvan vuoden tasolla.

WWF katsoo, että Itämeren pääaltaan ja Suomenlahden säätelyalueella tulee pyrkiä siirtymään tarkempaan osa-alue- ja populaatiotason tarkasteluun. Erityisesti pääaltaan eteläisten silakkapopulaatioiden tilaa tulee vahvistaa alueellisilla säätelytoimilla, sillä nykyisin suurin pyyntipaine kohdistuu voimakkaimmin taantuneisiin eteläisiin osakantoihin.

WWF huomauttaa, että silakka on Itämeren ekosysteemin avainlajeja ja silakkakantojen runsaus ja elinvoimaisuus vaikuttaa suuresti myös moneen muuhun lajiin, kuten loheen ja turskaan. WWF ymmärtää ja tunnistaa silakankalastuksen merkittävät taloudelliset vaikutukset, mutta näkee ensiarvoisen tärkeäksi, että silakkakantojen nopea elpyminen asetetaan päätöksenteossa etusijalle.

Kilohailin osalta WWF suosittelee asettamaan kiintiötason komission ehdotuksen mukaisesti kuluvan vuoden tasolle.

WWF huomauttaa, kilohailin osalta vuosiluokat 2021–2023 kuuluvat koko aikasarjan pienimpiin. Vuoden 2024 vuosiluokan arvioidaan olevan vahva, mutta arvio perustuu toistaiseksi ainoastaan pohjoisen Itämeren koetroolauksiin, eikä välttämättä anna luotettavaa kokonaiskuvaa kilohailikannasta. Vuoden 2024 vuosiluokan osuus ennustetusta kutukannasta ja saaliista on merkittävä, joten arviot kannan todellisesta tilasta ja kalastusmahdollisuuksista voivat olla ylioptimistisia.

Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohen osalta WWF katsoo, että viime vuosien katastrofaalisen heikon emokalamäärän ja lohien merivaelluksen aikaiseen selviytymiseen liittyvien epävarmuuksien vuoksi lohenkalastusta on edelleen syytä vähentää valtioneuvoston ja komission kannan mukaisesti. Tämän lisäksi on tarpeellista jatkaa kansallisia toimenpiteitä, joilla turvataan aikaisin vaeltavien suurten lohien pääsy lisääntymään.

Lohen kutuvaellus Pohjanlahden jokiin on jäänyt kahtena edellisenä vuonna selkeästi tavoitetasoa pienemmäksi. Se tarkoittaa, että tulevina vuosina edes vahvimmat lohikannat eivät todennäköisesti tule tuottamaan kestävän tason (MSY) mukaista määrää vaelluspoikasia. Kuluneen kesän kutuvaelluksessa havaittiin kuitenkin jopa ennätyksellinen määrä yhden

merivuoden pieniä lohia, mitä yleisesti voidaan pitää lupaavana merkkinä merivaelluksen aikaisen eloonjäännin elpymisestä.

Suomenlahden lohenkalastus tulee kohdistaa ICES:n neuvonannon mukaisesti istutettuihin lohiin, eikä kalastuskuolevuutta tule nostaa nykytasosta.

Suomenlahdella valtaosa saaliista on istutettua lohta, mutta luonnonlohen osuus on viime vuosina ollut suhteellisen korkea. ICES:n mukaan 33 prosenttia suomalaisten Suomenlahden lohisaaliista on luonnonkaloja Pohjanlahden joista. Pohjanlahden luonnonlohien osuus korostuu alkukauden pyynnissä. Pohjanlahden heikentyneiden luonnonlohikantojen turvaamiseksi Suomenlahden kalastus tulee avata vasta, kun Pohjanlahden jokiin suunnistavat kalat ovat ohittaneet Suomenlahden. Lisäksi Suomenlahden omien luonnonlohikantojen ja luonnossa lisääntyvien lohikantojen turvaamiseksi lohenkalastusta tulee ohjata rauhoitusalueilla luonnonlohijokien edustalla ja suistoissa.

Itämeren molempien turskakantojen ja läntisen silakkakannan kohdennettu kalastus tulee olla edelleen kiellettyä ICES:n neuvonannon mukaisesti. WWF suhtautuu kielteisesti turskakannoille sovellettuun sivusaaliskiintiöön ja katsoo, että sivusaaliskiintiön asettamisen sijaan olennaista olisi toimeenpanna pyydysteknisiä ja ajallisia säätelytoimia, joilla turskasivusaalista saataisiin vähennettyä erityisesti punakampelan kalastuksessa.

Helsingissä 16.9.2025

Maailman Luonnon Säätiö (WWF) Suomen Rahasto

Elina Erkkilä
Suojelujohtaja

Matti Ovaska
Johtava kalastuksen asiantuntija

Lisätiedot: Matti Ovaska, matti.ovaska@wwf.fi, p. 040 7273149